

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีเนื้อหาและสาระสำคัญเกี่ยวกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย ตัวแปรในการวิจัย เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำนวน 4,491 คน ดังนี้ (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2555)

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน 65 คน
- 2) ครูผู้สอน 4,426 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี จำนวน 408 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 57 คน และครูผู้สอน 351 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่กลับ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1	เมืองปัตตานี	9	770	8	61
2	หนองจิก	5	343	4	27
3	ยะหริ่ง	4	236	3	19
4	ปะนาเระ	5	339	4	26
5	ยะรัง	9	508	8	40
6	โคกโพธิ์	8	490	7	39
7	มายอ	10	439	9	35
8	แม่ลาน	1	29	1	2
9	สายบุรี	9	1,067	9	85
10	ทุ่งยางแดง	4	185	3	15
11	ไม้แก่น	1	20	1	2
12	กะพ้อ	0	0	0	0
	รวม	65	4,426	57	351

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 65 คน และครูผู้สอน จำนวน 4,426 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน 57 คน และครูผู้สอน 351 คน

3.1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 คน โดยพิจารณาผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งผู้บริหารไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 3) ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองคุณภาพโดย สมศ.ในการประเมิน

รอบที่ 2

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

(1) ตำแหน่ง

- ก. ผู้บริหาร โรงเรียน
- ข. ครูผู้สอน

(2) วุฒิการศึกษา

- ก. ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ข. ปริญญาตรี
- ค. ปริญญาโทขึ้นไป

(3) ประสบการณ์ในการสอน

- ก. 1 - 5 ปี
- ข. 6 - 10 ปี
- ค. 11 ปีขึ้นไป

(4) ขนาดโรงเรียน

- ก. ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,001 คนขึ้นไป
- ข. ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501 - 1,000 คน
- ค. ขนาดเล็ก มีนักเรียน 1-500 คน

3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้หลักการทำงานแบบญะมาอะฮ์ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านซุรฮ์ 2) ด้านอามัล 3) ด้านมุฮาซาบะฮ์ และ 4) ด้านอิสลาฮ์

3.4 เครื่องมือการวิจัย

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้หลักการทำงานแบบญะมาอะฮ์ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านซุรฮ์ 2) ด้านอามัล 3) ด้านมุฮาซาบะฮ์ และ 4) ด้านอิสลาฮ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนดังนี้ คือ

5 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และยึดเกณฑ์แปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Questions) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้หลักการทำงานแบบบูรณาการ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านครู 2) ด้านอามัล 3) ด้านมุสลาบะฮ์ และ 4) ด้านอิสลาฮ์

แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Non-Official) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยสามารถปรับคำถามให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ ทั้งนี้การสัมภาษณ์ก็จะอยู่ภายในกรอบที่กำหนดไว้

3.4.2 วิธีสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำงานแบบมีส่วนร่วมในอิสลาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของชาติชาย พิมพ์ไผ่ (2543) ช่อ สันชนพิพัฒน์ (2547) มานพ วรรณสาร (2549) วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540) ศรีเพ็ญ ประชุมตร์ (2546) สุดใจ ศรีโนบ้าน (2548) และอาทร คะ โยธา (2548)
2. กำหนดขอบเขตการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลาม 4 ด้าน คือ ด้านครู ด้านอามัล ด้านมุสลาบะฮ์ และด้านอิสลาฮ์
3. สร้างและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Item Objective Congruence Index: IOC) โดยกำหนดคะแนนจากการพิจารณา ได้แก่ คะแนน +1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา และคะแนน -1 เมื่อข้อคำถามไม่ตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา และผลการวิเคราะห์ค่า IOC พบว่า ทุกข้อคำถามมีมากกว่า .6 ซึ่งแสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรง
5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. ทดลองเครื่องมือ (Try Out) กับกลุ่มเล็ก จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ใช้สูตรของครอนบาค (Cranbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ .873 และรายด้าน ดังนี้

6.1 ด้านชুরอ	จำนวนข้อ 10 ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น .873
6.2 ด้านอามัด	จำนวนข้อ 10 ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น .927
6.3 ด้านมุสาสาบะฮ	จำนวนข้อ 10 ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น .819
6.4 ด้านอิสลาฮ	จำนวนข้อ 5 ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น .831

7. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

8. สร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามดังนี้

- 1) ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี
- 2) ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาข้อมูลจากสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
- 3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่าง
- 4) นำผลการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้รับคืนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 408 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรฐานตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้อง สมบูรณ์ในการลงข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

3.5.2 การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์
- 2) นำหนังสือเชิญส่งให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านด้วยตนเอง
- 3) สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- 4) บันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้แล้วมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าที (t-test)
- 4) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)
- 5) ข้อมูลการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะ โดยใช้วิธีการสังเคราะห์นำเสนอในรูปความเรียง เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาแบบอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี

Prince of Songkhla University
Pattani Campus